

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Justitie en Veiligheid
De heer Mr. F. van Oosten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 23 december 2025

betreft Vragen over het rapport van GREVIO 'Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence'

ons kenmerk 179257

Geachte heer Van Oosten,

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid hebben met belangstelling kennisgenomen van het rapport van GREVIO 'Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence', dat op 21 oktober 2025 is gepubliceerd onder de titel 'Building trust by delivering support, protection and justice Netherlands First thematic evaluation'.¹ De leden van de fracties van de **BBB** en **D66** hebben naar aanleiding daarvan een aantal vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

De fractieleden van de BBB achten de noodzaak voor het agenderen van het GREVIO-rapport helder. Femicide is geen incident, maar een probleem. Elke acht dagen wordt in ons land een vrouw of meisje vermoord, vaak door een partner of ex-partner. Het rapport bevat een evaluatie van de Nederlandse inspanningen om geweld tegen vrouwen en meisjes te bestrijden.

In het rapport is op diverse plaatsen aangegeven dat kleine stappen ter bestrijding van femicide al resultaat kunnen hebben. Genoemd werd in dit kader één aanspreekpunt binnen de politie.² De Tweede Kamer heeft hierover al anderhalf jaar geleden verschillende moties ingediend.³ Deze moties zijn nog niet uitgevoerd. Kunt u toezeggen dat deze moties op korte termijn worden uitgevoerd?

In het Notaoverleg in de Tweede Kamer hebben bewindspersonen meerdere keren toegezegd "zo snel als het maar kan" zaken op te pakken.⁴ De fractieleden van de BBB vragen u welke acties concreet dit jaar nog opgepakt worden en welke acties voor 2026 geagendeerd zijn.

Ook seksuele voorlichting en seksuele educatie kwamen in het overleg in de Tweede Kamer aan de orde als onderdeel van de aanpak. Uit een aantal casussen van geweld tegen vrouwen, met name door jonge mannen, blijkt dat hun beeld van seksualiteit en de omgang met vrouwen heel sterk

¹ GREVIO(2025)1, Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Istanbul Convention), 21 oktober 2025, 'Building trust by delivering support, protection and justice Netherlands First thematic evaluation'.

² GREVIO(2025)1, Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Istanbul Convention), 21 oktober 2025, 'Building trust by delivering support, protection and justice Netherlands First thematic evaluation', p. 31.

³ Kamerstukken II 2023/24, 28 345, nr. 278 (Bijlage Moties en toezeggingen).

⁴ Kamerstukken II 2025/26, 36 658, nr. 19, p. 48.

datum 23 december 2025

ons kenmerk 179257

blad 2

gedefinieerd wordt door de porno die ze voortdurend online zien. Voornoemde leden vragen wanneer deze voorstellen daadwerkelijk opgepakt gaan worden.⁵

In het eerdergenoemde Notaoverleg is ook meerdere keren ingegaan op het ingewikkelde onderwerp hoe een levensovertuiging zich verhoudt tot veiligheid van personen, in dit geval van vrouwen.⁶ Deze leden hebben daarover nog de volgende vragen:

Hoe kunt u de veiligheid van vrouwen en meisjes waarborgen in religieuze gemeenschappen waar bijna absolute vrijheid van organisatie binnen de vrijheid van religie geldt?

Op welke wijze kunt u de veiligheid van vrouwen en meisjes in deze gemeenschappen waarborgen als er geen zicht is op de prevalentie van (seksueel) geweld tegen vrouwen en meisjes in religieuze gemeenschappen in Nederland? Afgezien van het rapport van de commissie Deetman over de Rooms-Katholieke kerk is er immers geen grootschalig onderzoek gedaan naar (seksueel) geweld binnen religieuze gemeenschappen, zo stellen de leden van de BBB-fractie.

Hoe kunt u hulp bieden aan slachtoffers van (seksueel) geweld uit religieuze gemeenschappen wanneer binnen sommige gemeenschappen het zoeken van hulp van buiten wordt ontmoedigd of zelfs onmogelijk wordt gemaakt?

Hoe kan de Nederlandse overheid de veiligheid van vrouwen in religieuze gemeenschappen waarborgen als er gemeenschappen zijn waarin verkrachting binnen het huwelijk nog altijd wordt gezien als huwelijkse plicht?

De invloed van conservatieve (religieuze) influencers (vaak getypeerd als manosphere) op kinderen en jongeren is enorm, aldus de fractieleden van de BBB. Hierin worden stereotype opvattingen over mannelijkheid en vrouwelijkheid (bijvoorbeeld tradwives) onder een groot en zeer jong publiek verspreid. Dit heeft mogelijk twee gevolgen: Het taboe op mannelijk slachtofferschap wordt verder versterkt en (seksueel) geweld tegen vrouwen/meisjes wordt genormaliseerd. Dit is een zeer zorgelijke ontwikkeling als het om de veiligheid van vrouwen en meisjes gaat. De staatssecretaris antwoordde dat zij deze onderdelen zou gaan uitzetten.⁷ Deze leden ontvangen graag een update en vervolg.

Femicide is de meest voorspelbare moord en daarom ook de meest voorkombare.⁸ In 2024 heeft de toenmalig staatssecretaris Coenradie de toezegging gedaan om in 2025 met een wetsvoorstel te komen om psychisch geweld expliciet strafbaar te stellen. De fractieleden van de BBB vragen naar de status van het beoogde wetsvoorstel.

Deze leden hebben eerder gezien dat de aanpak van femicide en huiselijk geweld begint met goede bedoelingen, maar strandt op versnippering. Vier ministeries, tientallen gemeenten, Veilig Thuis, politie, het Openbaar Ministerie: nog steeds vallen vrouwen tussen wal en schip. In de genoemde initiatiefnota zijn veertien voorstellen geformuleerd.⁹ De fractieleden van de BBB verzoeken u om de beantwoording van vragen in het kader van de initiatiefnota en ook de implementatie van de initiatiefnota ter informatie voor te leggen aan de Eerste Kamer.

Tot slot maken merken de leden van de BBB-fractie op dat tijdens een bijeenkomst op 25 november 2025 over de onderdrukking van vrouwen in Iran werd vermeld dat Zahra Tabari, één van de vrouwelijke politieke gevangenen in Iran, ter dood veroordeeld is, enkel omdat in haar huis een stuk stof

⁵ Kamerstukken II 2025/26, 36 658, nr. 19

⁶ Kamerstukken II 2025/26, 36 658, nr. 19

⁷ Kamerstukken II 2025/26, 36 658, nr. 19, p. 52-53.

⁸ Kamerstukken II 2025/26, 36 658, nr. 19, p. 4.

⁹ Kamerstukken II 2025/26, 36 658, nr. 2.

datum 23 december 2025

ons kenmerk 179257

blad 3

werd gevonden met de slogan "*Vrouw, Verzet, Vrijheid*" erop.¹⁰ Er is een brede internationale campagne opgezet om deze executie te voorkomen. De fractieleden van de BBB vragen of het Nederlandse kabinet zich uit wil spreken vóór deze campagne en bereid is zich in te spannen om deze campagne tot een succes te maken.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de fractie van D66 willen u graag enkele vragen stellen over de Nederlandse aanpak van femicide en de onderliggende structurele factoren die in het onlangs verschenen thematische evaluatierapport van GREVIO worden benoemd.

De fractieleden van D66 merken op dat GREVIO constateert dat in de periode 2014–2023 maar liefst 75% van de vermoorde vrouwen is gedood door een (ex-)partner of familielid, en dat deze aantallen al jaren nagenoeg constant blijven. Volgens GREVIO ontbreekt het in Nederland aan een voldoende geïntegreerd en gendersensitief kader om de risico's op gender gerelateerd dodelijk geweld tijdig te herkennen en daarop te interveniëren. De fractieleden van D66 vragen hoe u deze bevinding duidt, en in het bijzonder of u erkent dat een structureel genderbewuste benadering van partnergeweld noodzakelijk is om femicide te voorkomen. Deze leden vragen tevens of in het Stop Femicide! Actieplan concrete reductiedoelen of indicatoren zijn opgenomen, en zo ja, welke. Ook vernemen zij graag op welke wijze u gaat monitoren of de beoogde effecten daadwerkelijk worden bereikt.

In dit verband wijzen deze leden ook op praktijkvoorbeelden binnen Nederland die mogelijk aanknopingspunten bieden voor verbetering. Wat kan men leren van de Rotterdamse aanpak om femicide en geweld tegen vrouwen tegen te gaan? In Rotterdam is er één officier van justitie die gespecialiseerd is in deze problematiek en die geheel is vrijgemaakt om alle aspecten van geweld tegen vrouwen mee te nemen in het behandelen van strafzaken. Daarmee worden positieve resultaten geboekt. Waarom krijgt deze aanpak geen navolging in andere arrondissementen?

Voorts merken de fractieleden van D66 op dat GREVIO herhaaldelijk kritische kanttekeningen plaatst bij de conceptualisering van huiselijk geweld als 'geweld in afhankelijkheidsrelaties', omdat deze term het risico in zich draagt dat intiem partnergeweld wordt geduid als een wederzijds conflict en niet als geweld met een duidelijke primaire agressor. Dit zou volgens GREVIO ertoe kunnen leiden dat interventies van onder meer Veilig Thuis en wijkteams onvoldoende oog hebben voor machtsverschillen, controlerend gedrag en eerdere signalen van escalatie. Hoe beoordeelt u deze kritiek en op welke wijze wordt gewaarborgd dat professionals genderspecifieke risicofactoren – zoals eerdere niet-fatale verstikking, stalking en *coercive control* – systematisch meenemen in hun risicotaxatie en besluitvorming?

Daarnaast wijzen deze leden erop dat GREVIO stelt dat de huidige Nederlandse beschermingsmaatregelen, zoals het tijdelijk huisverbod, onderbenut worden en bovendien een hogere risicodrempel kennen dan de Istanbulconventie vereist. Deze leden vragen u waarom Nederland bij het opleggen van huis- en contactverboden een hogere drempel hanteert dan internationaal noodzakelijk is, of zij erkent dat dit kan leiden tot het missen van cruciale interventiemomenten bij dreigend dodelijk geweld, en of zij bereid is de wettelijke criteria te herzien. Ook vragen deze leden waarom kinderen niet automatisch onder een huisverbod vallen, terwijl zij vaak mede gevaar lopen bij escalatie van partnergeweld, en of u bereid bent dit te corrigeren. Klopt het dat het huisverbod aan een bepaalde termijn is gebonden en dat het meer dan incidenteel voorkomt dat de dader na afloop van die termijn naar huis

¹⁰ Toespraak van Maryam Rajavi, president van de National Council of Resistance of Iran (NCRI) op [25 november 2025 tijdens de The Hague Conference Condemn Violence Against Women by Iran's Regime](#).

datum 23 december 2025

ons kenmerk 179257

blad 4

terugkeert en dat de vrouw (met kinderen) elders opvang moet zien te krijgen? Heeft u plannen om aan die situatie een eind te maken?

GREVIO signaleert bovendien dat de opvangcapaciteit voor vrouwen die risico lopen op ernstig of dodelijk geweld in meerdere regio's onvoldoende is, en dat vrouwen die met meervoudige discriminatie te maken hebben – zoals vrouwen zonder verblijfsstatus, vrouwen met een beperking en jonge vrouwen – soms moeilijk toegang krijgen tot veilige opvang. Hoe verklaart u deze tekorten? Welke stappen worden gezet om de regionale verschillen in beschikbaarheid te verkleinen, en hoe wordt gewaarborgd dat ook ongedocumenteerde vrouwen toegang hebben tot bescherming, conform de verdragsverplichtingen?

Verder wijzen deze leden op de constatering van GREVIO dat Nederland geen uniform systeem kent voor de registratie en monitoring van femicide, en dat vermoedelijk aan geweld gerelateerde zelfdodingen van vrouwen helemaal niet in beeld zijn. Bent u bereid om een landelijke monitor femicide en gender gerelateerd dodelijk geweld in te richten, waarin onder meer de relatie tot de dader, eerdere meldingen, aanwezige risicofactoren en keteninterventies worden opgenomen. Ook vragen zij of u voornemens bent om, naar het voorbeeld van andere landen, bij elke voltooide femicide een onafhankelijke casusbespreking in te stellen om te bezien of eerdere signalen zijn gemist.

Daarnaast willen de fractieleden van D66 weten hoe u staat tegenover de beslissing van het Italiaanse parlement om femicide aan te merken als een apart misdrijf, afzonderlijk van moord. In Italië gaat femicide voortaan gestraft worden met een levenslange gevangenisstraf. Andere Europese landen zoals Malta, Kroatië en Cyprus zijn hiermee al voorgegaan. Graag ontvangen deze leden uw reflectie op deze ontwikkeling en of u dit voor Nederland een begaanbare weg acht.

In het Verenigd Koninkrijk is Clare's Law ingevoerd: vrouwen kunnen bij de politie informeren of hun (nieuwe) partner een geschiedenis van geweld tegen vrouwen heeft, en de politie kan ongevraagd een vrouw op de hoogte brengen dat haar nieuwe partner bekend is bij de politie vanwege geweld tegen vrouwen in eerdere relaties. In de Tweede Kamer is hierover de motie van het Kamerlid Van der Werff c.s. aangenomen.¹¹ Hoe staat het met de uitwerking van dit voorstel voor de Nederlandse wetgeving? Zijn er binnen de privacywetgeving nog hindernissen die een adequate bescherming van vrouwen tegen geweld achter de voordeur in de weg staan? Kunt u deze hindernissen beschrijven en aangeven of, en zo ja hoe, u die wil opheffen?

Deze leden merken op dat GREVIO aandacht vraagt voor de wisselwerking tussen partnergeweld en het familierecht, waaronder de inzet van mediation en omgangsregelingen zonder voorafgaande screening op geweld. De fractieleden van D66 vragen of u erkent dat dit risico's oplevert voor vrouwen die zich in een onveilige situatie bevinden, en of u bereid bent te komen tot een verplicht onderzoek naar partnergeweld voordat mediation of andere contactbevorderende maatregelen worden voorgesteld. In dit verband vragen deze leden of u kennis heeft genomen van het interview in de Volkskrant van 4 december 2025 met jeugd- en familierechter Ellen van Kalveen.¹² Zij erkent dat niet alle familierechters kennis hebben van wat intieme terreur inhoudt voor vrouwen en kinderen. Bovendien wisselen strafrechters en familierechters niet alle relevante informatie uit, waardoor het kan voorkomen dat de familierechter beslissingen over gezag, voogdij en omgang neemt zonder dat kennis is genomen van bezwaren die in het strafdossier voorkomen. Hoe reageert u hierop? Bent u bereid om met de rechterlijke macht na te gaan hoe de informatie-uitwisseling kan verbeteren?

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid zien met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangen deze graag voor **3 februari 2026**.

¹¹ Kamerstukken II 2024/25, 29 279, nr. 995.

¹² [Rechtspraak erkent dat kennis over intieme terreur tekortschiet: 'Er is werk te doen' | de Volkskrant](#)

datum 23 december 2025
ons kenmerk 179257
blad 5

Hoogachtend,

Mr. B.O. Dittrich
Voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid